

PARAULES DE BENVINGUDA A LA NOVA DOCTORA HONORIS CAUSA, MARINA SUBIRATS

Benvolguda Dra. Marina Subirats Martori,
Sr. Joan Pedrerol, president del Consell Social
Dra. Laura Román, secretària general,
Dr. Joan Martí, exrector de la URV i padrí,
Companyes vicerectores i companys vicerectors,
Directora de l'Observatori de la Igualtat,
Col·legues d'altres universitats,
Membres de la comunitat universitària
Representants polítics i de la societat civil
Senyores i senyors,

Voldria començar aquest acte donant-los la benvinguda a la Universitat Rovira i Virgili, malgrat que en aquesta ocasió sigui una "benvinguda híbrida", amb una petita representació presencial i una part majoritària en línia.

En tota la història de la nostra institució, mai abans no ens havíem vist obligats a celebrar un acte de conferiment del títol 'honoris causa' de manera semipresencial.

La COVID-19, però, ha alterat del tot el dia a dia de la societat mundial, i les universitats tampoc ens n'hem pogut escapar. De fet, les universitats vam reaccionar amb urgència davant la pandèmia i en un temps rècord vam canviar el model presencial, que ens caracteritza, per un altre d'híbrid; i a més ho vam fer amb eficiència i minimitzant l'impacte de la malaltia en els col·lectius i el desenvolupament diari de la nostra activitat universitària.

Enmig, doncs, d'aquestes circumstàncies excepcionals, donem la benvinguda a totes les persones que avui segueixen l'acte des del Paranimf de la Universitat, i també a les que ho fan des de casa o des de la feina, a través de la transmissió per 'streaming'.

Per descomptat, vull donar també la benvinguda a la doctora **Marina Subirats Martori**. Per a la URV és **un honor, un privilegi i un gran prestigi poder incorporar avui la seva persona a l'elenc de les nostres honoris causa.**

Un dels objectius que es va marcar aquest equip de direcció en accedir al càrrec va ser augmentar la proporció de doctores honoris causa respecte als doctors que ja hi havia. Enteníem que era una qüestió de justícia que no responia a la realitat, ni d'abans ni d'ara, i que, per tant, havíem de mirar de resoldre-ho.

De fet, aquesta declaració d'intencions ja havia quedat recollida en el Primer Pla d'Igualtat de la URV amb la mesura 5.14, que proposava "incrementar gradualment el nombre de dones en doctorats honoris causa". Anys després d'aquelles intencions encara quedava pendent materialitzar aquesta mesura, tot i la millora progressiva en aquesta direcció i el reiterat compromís recollits en el Segon i el Tercer Pla d'Igualtat.

Una dada: entre els anys 1994 i 2018 s'havien concedit **43 doctorats honoris causa**, dels quals **només 5 havien estat atorgats a dones, una xifra que representava un 11,6%** de tots els distingits.

Ara, els tres últims conferiments han estat a doctores (**Bettina Kadner, Pilar Benejam** i, avui, **Marina Subirats**), amb la qual cosa **el percentatge de dones ha pujat fins al 17,4%**. Hi insisteixo: és una qüestió de justícia que hem de continuar esmenant i un objectiu amb el qual el meu equip està clarament compromès.

Bettina Kadner, Pilar Benejam i Marina Subirats, les tres últimes doctores, tenen més d'un nexa en comú: totes tres són **dones avançades a la seva època**, totes elles **han excel·lit en els seus àmbits acadèmics i professionals**, i les tres han aconseguit **trencar els respectius sostres de vidre i obrir el camí a noves generacions de dones**. Per tant, són referents i un model a seguir.

Bettina Kadner va ser la primera dona a l'Estat espanyol i la segona a Europa a ser comandant de vols comercials. **Pilar Benejam** va ser mestra, pedagoga i geògrafa, i al llarg de la seva extensa i prolífica trajectòria va posar en valor la docència en l'educació bàsica, la secundària i la universitària.

A més, ha treballat sempre amb vertadera vocació i passió en la didàctica de les ciències socials i en la formació de professorat.

I **Marina Subirats Martori**, que també prové del món de les ciències socials, ha estat, com hem sentit a la lloança del padrí i exrector, **Joan Martí**, una científica profundament innovadora, formada a la prestigiosa **Escola Pràctica d'Estudis Superiors de París** (actualment **Escola d'Estudis Superiors en Ciències Socials**) sota el guiatge d'alguns dels millors sociòlegs contemporanis del món, com **Alain Touraine** o **Pierre Bourdieu**.

La doctora Subirats s'ha convertit, amb la seva expertesa, en unes de les veus més autoritzades i influents **en els àmbits de: les classes socials, la sociologia de l'educació i les polítiques d'igualtat**, que són tres de les temàtiques d'estudi en les quals ha excel·lit.

Per esmentar només uns exemples, voldria destacar que la doctora Subirats ha esdevingut una pionera i un referent de primera línia en l'impuls de les polítiques d'igualtat tant des de l'àmbit personal i professional com en l'exercici dels diferents càrrecs que ha ocupat, com quan va ser directora de **l'Institut de la Dona del Ministeri d'Assumptes Socials** entre els anys 1993 i 1996.

En el cas de la **Marina Subirats**, i comparant-la amb la resta de doctores honoris causa de la nostra institució, ens uneix, a més, una proximitat especial. En aquest sentit, vull recordar les paraules que em va adreçar **Inma Pastor**, directora de l'**Observatori de la Igualtat de la Universitat Rovira i Virgili**, en l'escrit que va presentar per donar suport a la proposta de concedir aquest doctorat honoris causa:

*"La **doctora Subirats** ha tingut una relació força estreta amb la **Universitat Rovira i Virgili**: ha realitzat conferències en diversos moments i sobre les temàtiques en les quals ella té una gran expertesa, com les anteriorment citades (classes socials, coeducació i polítiques d'igualtat);*

*ha estat convidada a diferents actes organitzats tant a la **Facultat de Ciències Jurídiques** com a la **Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia**, i de manera especial, ha participat activament en diferents actes organitzats per l'**Observatori de la Igualtat**, on **Marina Subirats** forma part del consell assessor des de la seva creació, l'any 2008.*

*Com a membre del consell assessor de l'**Observatori de la Igualtat**, la **doctora Subirats** ha participat en reunions, presentacions de llibres i debats, on ha aportat reflexions i experiències que han contribuït a desvetllar els mecanismes androcèntrics (en referència al punt de vista segons el qual l'home és el centre i la mesura del món) que reproduïxen, en el sentit més sociològic del terme, les desigualtats entre homes i dones. Coneixements que, sens dubte, ens han ajudat a fer funcionar millor les eines de què disposem a la URV per fer efectiu el principi d'igualtat."*

Sempre he destacat que la URV ha estat una universitat pionera a elaborar diagnòstics sobre desigualtats entre homes i dones, i també a impulsar la redacció d'un primer pla d'igualtat juntament amb la creació de l'Observatori. Sens dubte, les ciències socials, i específicament la sociologia, com a disciplina en què ha reeixit la doctora Subirats, ens ajuden a disposar d'un coneixement científic al servei de la institució.

La URV continua sent pionera, encara avui, en l'impuls d'iniciatives per oferir un coneixement menys androcèntric i amb perspectiva de gènere. Un coneixement que recupera les veus de les dones i les seves aportacions al llarg de la història i que ens recorda que, **sense les dones participant activament com a investigadores, no aconseguirem una visió completa del coneixement.**

Un bon exemple que continuem sent pioners és el **nou grau en Estudis de Gènere i Política d'Igualtat que posarem en marxa el curs 2022/2023.**

La trajectòria personal i professional de **Marina Subirats** ens revela que **ens trobem davant d'una veritable HUMANISTA**, amb majúscules, **una persona amb uns grans valors socials i un ferm compromís amb el coneixement que aporta la sociologia com a eina per desvetllar els mecanismes que sustenten i reproduïxen les desigualtats**. I és que, com ha dit l'exrector Joan Martí, **la doctora Subirats ha volgut i sabut practicar i compaginar amb excel·lència la tasca acadèmica de docència i investigació amb la de la gestió a favor del servei públic i polític**. En aquest sentit, m'agradaria posar en valor les línies de recerca en les quals ha esdevingut una referent:

En l'àmbit de les classes socials, és molt notòria i important l'empremta que la doctora Subirats ha deixat a Catalunya. L'estudi de l'estructura social i els canvis en la societat catalana, l'evolució lingüística i l'evolució cultural, les condicions de vida i els hàbits de la població són temes –entre d'altres– que ha abordat en profunditat.

En l'àmbit de l'educació, vull destacar les contribucions en l'accés de la població als estudis, la relació entre estudis i mobilitat social, i els hàbits i valors en el món educatiu.

En aquest tema concret, **Marina Subirats** va escriure el llibre ***Rosa y azul***, ja mencionat pel padrí, que es va convertir en un referent sobre com el professorat tracta de manera diferent els nois i les noies a les aules, i com l'escola reproduïx els estereotips de gènere. Per tant, **aquest aspecte connecta directament amb el seu tercer àmbit de expertesa, el de les polítiques d'igualtat gènere,** on les aportacions de la doctora Subirats són moltes i molt diverses. **Voldria destacar les anàlisis sobre l'evolució de la masculinitat i l'evolució de la posició de les dones al món.** Perquè, estudiar les dones, i la seva situació de subordinació, implica estudiar també el model de masculinitat **i els rols de gènere que s'imposa als homes.** La doctora Subirats sempre ha recordat la necessitat de **"deslliurar també els homes d'un model desfasat de masculinitat".**

En aquesta línia, una de les persones amb què la doctora **Marina Subirats** ha treballat és el també sociòleg i actual **ministre d'Universitats, el doctor Manuel Castells**, que avui ha volgut sumar-se a aquest acte enviant una salutació sorpresa a la doctoranda.

L'amistat entre ambdós neix quan Subirats i Castells van coincidir a París amb les parelles respectives. L'any 2007 van treure junts el llibre ***Mujeres y Hombres: ¿un amor imposible?***, que és una **interessant anàlisi sociològica de les relacions entre els homes i les dones**. A l'obra cada autor va escriure de forma independent els dos textos analítics i documentals sobre la condició femenina i la condició masculina amb què comença el llibre, i a continuació Subirats i Castells entaulen un diàleg on parlen lliurement sobre les relacions entre homes i dones, en un text que transcriu les seves reflexions sense modificacions i **que converteix el lector en còmplice de la conversa**.

Per acabar aquestes paraules, voldria tornar a la relació de la nova doctora honoris causa amb la nostra universitat, la nostra ciutat i el nostre territori. **Marina Subirats va viure uns anys a Tarragona amb la seva parella, concretament en un pis a la Rambla Nova.** I tot i que la major part de la seva vida l'ha passat a la seva Barcelona natal, té arrels al Camp de Tarragona. El seu pare, **Josep Subirats i Samora**, era nascut a Barcelona, però la seva família procedia de Poboleda, un petit poble del Priorat. **Josep Subirats** va ser un dels grans cartellistes catalans, i fa un parell d'anys la Cartoixa d'Escaladei va acollir la mostra "**El Priorat, per Josep Subirats**", una exposició que recollia l'obra pictòrica d'aquest artista, que es va convertir en un dels cartellistes més actius i reconeguts del bàndol republicà durant la Guerra Civil del 1936-1939.

Fa un parell d'anys es retia, doncs, homenatge a la trajectòria del pare, i avui, la Universitat Rovira i Virgili, que és la Universitat del territori, confereix el 46è doctorat honoris causa a la seva filla, l'eminent sociòloga Marina Subirats Martori, amb la qual estrenyem encara més els llaços que ja ens unien.

Moltes gràcies, Marina, per haver acceptat aquest conferiment, que per a la URV és un honor. **Rep aquest aplaudiment com a mostra de reconeixement de la nostra comunitat, que a partir d'aquest moment també és la teva.**

I a tots vostès, tant si són al Paranimf com a la feina o a casa, moltes gràcies per la seva atenció.